

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr 12-1058/9

25-01-2023 г./в.

Врз основа на член 22 став 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/19), член 40 став 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по пријава поднесена од непознат подносител, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст ДКСК), на 80-та седница одржана на ден 18.01.2023 година ја донесе следната

Одлука

Постапката по предметот број 12-4539/1 од 25.11.2021 година, оформен по пријава со наводи за сомневање за злоупотреба на службена положба и овластување од страна на градоначалник на општина -----, **СЕ ЗАПИРА.**

ДКСК утврди дека, согласно со одредбите на Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси, нема елементи за натамошно постапување од причина што не се потврдени пријавените наводи и не е констатирана повреда на закон.

До Општина ----- и Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ, да се достави препорака по однос на утврдените состојби за неисполнување на договорните обврски на Општината и вршење надзор врз спроведувањето на одредбите на Законот за заштита на природата.

Предметот со број 12-4539/1 од 25.11.2021 година да се затвори и да се архивира.

Одлуката на ДКСК во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на Државната комисија во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Од страна на непознат подносител, на ден 25.11.2021 година, поднесена е пријава заведена под број 12-4539/1 од 25.11.2021 година, по која е оформен предмет со наводи за сомневање за злоупотреба на службена положба и овластување од страна на градоначалник на општина -----, ----- поради тоа што на ден 10.11.2021 година неосновано го прекинал договорот за дело на двајца членови на ренџерската (чуварска) служба на заштитеното подрачје „Споменик на природа -----“, ----- и -----, само поради тоа што не припаѓале на неговата политичка партија.

Во доставената пријава се наведува дека, Општина ----- со „Планот за управување со споменикот на природа -----“ спрема Министерството за животна средина имала преземено обврска да воспостави ренџерска (чуварска) служба која повеќе од една година одлично функционирала за што сведочеле прекршочните и кривични пријави поднесени од страна на оваа служба. Според подносителот, со прекинувањето на договорите за работа обврската на Општината била прекршена бидејќи заштитеното подрачје во моментот била без чуварска служба. Ова му било укажано на Градоначалникот на одржаната средба, кога било побарано да се раздолжат со возилото, опремата и други работи. Инаку, во конкретниот случај се работи за проект финансиран од УНДП во 2019 година, кога за потребите на службата било набавено теренско возило Лада Нива и нова софистицирана опрема во вредност од преку 1.200.000,00 денари, а членовите на ренџерската (чуварска) служба имале поминато повеќегодишни обуки, семинари од реномирани странски институции како УНДП и Министерството за животна средина и просторно планирање, а поседувале и меѓународни лиценци. Исто така, тие низ повеќе годишните обуки биле обучувани за мониторирање и изготвување на извештаи за животните и растенијата во заштитеното подрачје „Споменик на природа -----“.

Според подносителите, со ваквата злоупотреба на службена должност и овластување од страна на Градоначалникот ----- доведен бил во опасност и веќе отпочнатиот проект со Германската фондација ПОНТ која само за три месеци одобрила 20.000,00 евра токму за оваа намена, а се создавала можност за штета која би настанала врз Буџетот на општина ----- при повторно обучување, сертифицирање на новите ренџери кога веќе еднаш тие што биле обучени вложиле голем волонтерски ангажман во овој проект важен за Општината.

При постапувањето по доставената пријава од страна на ДКСК извршени се проверки по кои е дојдено до сознание дека во случајот станува збор за Проект за заштита и унапредување на природните и културните вредности на Општина -----, со цел да се постигне заштита на прекрасната природа во ----- со директно вклучување на

локалното население, во кој меѓудругото била планирана и обука и сертифицирање на ренџерска служба. Проектот бил финансиски подржан од Програмата за заштита на природата на УНДП, со средства на Европската Комисија, а истиот започнал на 1 мај 2018 година со траење до август 2019 година. Координатор на проектот била невладината организација ----- . Советот на Општината го усвоил Планот за управување со ----- во септември 2019 година, со што формално овој споменик на природата заштитен со закон бил вратен во владение на општината и се формирало одделение со ренџерска служба задолжена за грижа за природната реткост.

Во насока на утврдување на фактичката состојба по оформениот предмет, ΔΚΣΚ побара од Општина ----- информација и податоци по однос на пријавените наводи. Исто така, побарана е и информација со прилог документација од Центарот за истражување и информирање за животната средина -----, а од Министерството за животна средина и просторно планирање, како ресорно министерство, побарано е да даде свое произнесување во врска со наведените Проект. По барањата добиени се бараните информации, со прилог документација и по извршениот увид во истите констатирано е следново:

- Во општината ----- не била воспоставена ренџерска служба, односно во Правилникот за систематизација на работните места во општината немало предвидено посебно одделение, ниту била предвидена ренџерска служба и во општината во моментот немало агажирани лица во ренџерска служба.

- Во моментот на стапување на функцијата Градоначалник на општина ----- на 8 ноември 2021 година, од страна на избраното лице не бил затекнат активен договор за ангажирање на ренџерска служба, а Градоначалникот немал прекинато договори за ангажирање на ренџерска служба. Договорите за дело за ангажирање на лицата наведени во пријавата последен пат биле потпишани со рок за извршување на работите до 31.10.2021 година.

- Општина ----- не била спроведувач на проектот и се јавува како корисник на резултатите од проектот. Координатор или спроведувач на проектот била невладината организација Центар за истражување и информирање за животната средина ----- . Бидејќи проектот се однесувал на подигнување на капацитетите за менаџирање со заштитените подрачја по завршувањето на проектот склучен бил Договор за донација и Договор за соработка помеѓу Општината и наведената невладината организација. Помеѓу УНДП и Општина ----- не бил склучен Договор во однос на реализирањето на предметниот проект, а ваков договор требало да има склучено помеѓу ----- и УНДП.

- Со усвојувањето на Планот за управување со Споменикот на природата ----- 2019-2029", општината како управувач, презела обврска да ги реализира предвидените активности во планот, меѓу кои и обврската за управување и раководење. Согласно членот 135-а од Законот за заштита на природата субјектот задолжен за управување со заштитеното подрачје треба да располага со човечки, административни, просторни, технички и финансиски ресурси, а заради ефикасно управување со заштитеното подрачје, управувачот ги формирал консултативните тела на субјектот и тоа Совет на засегнати страни и Научен совет „Споменик на природата -----" за управување со заштитеното подрачје.

- Согласно Планот за управување обврска на општината била да донесува Годишни планови за работа и Извештаи за спроведување на годишните планови, а исто така општината требало да изврши Ревизија на Планот за управување по истекот на петтата година и да направи подготовки за следниот План за управување, како и да го опреми и поддржува потребниот персонал (Советник за заштита на биодиверзитетот (1), Советник за еко-туризам (1), Чувари на заштитеното подрачје (3), Друг административен персонал во согласност со потребите (2) и Доброволци по потреба и кога има на располагање).

- За спроведување на обврската за обезбедување на потребниот персонал, општината со договор на дело, од 01.01.2021 до 31.10.2021 година, ангажирала две лица за извршување на работни задачи во делот на ренџерската служба, односно чувари на заштитеното подрачје. Овие лица, учествувале на Тренинг програма која била спроведена во рамките на проектот „Постигнување на заштита на биолошката разновидност преку воспоставување и ефективно управување со заштитените подрачја и интегрирање на биолошката разновидност во планирање на користење на земјиштето", спроведуван од канцеларијата на УНЕП во Виена, во соработка со Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ, а финансиран од ГЕФ.

Во однос на ангажирањето на ренџерите преку доделен подготвителен грант во 2021 година од ПОНТ (Фонд за природа Преспа Охрид), биле обезбедени дополнителни средства за плати за ренџерската служба за три лица но, оваа активност не се реализирала. Во периодот од 01.11.2021 до 01.04.2022 општината не ангажирала ренџери за „Споменикот

на природата -----". Во моментот, односно од 01.04.2022 година до денес, со договор на дело ангажирани биле две нови лица како ренџери за извршување на работните задачи како чувари на заштитеното подрачје.

- Обврската за обезбедување на минимум опрема и инфраструктура, била делумно исполнета преку Договорот за примање на донација со ----- од 2019 година, при што била набавена комплетна опрема за ренџерската служба: теренско возило, комплетни летни и зимски униформи, двогледи, радиостаници, батериска лампа, ГПС теренски уред, акциона камера и против пожарен апарат.

- Општината, како управувач со подрачјето, имала обврска да изработува Годишно планирање, Годишен буџет за финансирање како и Извештај (шестмесечен и годишен) одобрен од Советот на засегнати страни. По усвојувањето на Планот за управување, општината има донесено Годишни програми за 2021 и 2022 година; како и Извештаи за 2019, 2021 година во кои се содржани информации по однос на реализираните активности. Годишната програма за 2020 година не била донесена и не се реализирала поради кризата со Ковид19 и вонредните мерки кои беа на сила во тој период.

Во рамките на проектот била изработена и Студија за проценка на биопотенцијалот на некои самоникнати лековити, ароматични и овошни растенија во Споменикот на природата ----- и истата била објавена на веб страницата на Општината. За изработка на наведената Студија, направена била идентификација на собирачите во ----- и изработен бил регистар на собирачи, како и била спроведена обука за собирачите од страна на ----- и ангажирани експерти од нивна страна во просториите на општина -----.

- Министерството за животна средина и просторно планирање известува дека Проектот во целост бил имплементиран, мониториран и следен од страна на УНДП - Кацеларија во Северна Македонија. Министерството се уште ги немало добиено официјално финалните резултати од целиот проект од страна на Делегација на Европската унија во нашата земја.

- Согласно член 5 од Законот за прогласување на „-----“ за Споменик на природа (Службен Весник на Р.М. бр. 39 / 2012) Општина ----- била определена да управува со ова заштитено подрачје. Согласно став (1) од член 108 од Законот за заштита на природата ("Службен весник на Република Македонија" бр.67 /04, 14/06, 84/07, 35/10, 47 /11, 148/11, 59 /12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39 /16, 63/16 и 113/18) и (Сл.Весник на РСМ бр. 151/21) непосредната заштита на заштитените подрачја ја спроведува чуварска служба основана или определена од субјектите кои согласно одредбите на овој закон и актите за прогласување се задолжени за вршење на работите на управувањето со заштитените подрачја. Согласно став (2) од членот 108 од овој закон чуварската служба во заштитените подрачја ја сочинуваат чувари во заштитени подрачја кои ги назначува органот кој раководи со субјектот кој управува со заштитеното подрачје", а додека во став (4) од истиот член е наведено дека по назначувањето за чувар на заштитено подрачје лицето полага стручен испит. Стручниот испит чуварот во заштитеното подрачје го полага согласно со програмата која ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата. Досега до Министерството за животна средина и просторно планирање од страна на Општина ----- немало добиено барање за полагање стручен испит за чувар во ова заштитено подрачје и поради тоа не била спроведена постапката за именување на чувар во ова заштитено подрачје.

- Согласно усвоениот План за управување со споменикот на природата ----- 2019-2029 година во глава 10, општина ----- како надлежен субјект за управување со ова заштитено подрачје има преземено обврска за воспоставување на соодветна структура за управување со Споменик на природа „-----“ помеѓу кои и обезбедување на чувари на заштитеното подрачје и има обврска да го имплементира планот за управување во целост.

- Проектот „Воспоставување на систем за мониторинг и управување со заштитеното подрачје Споменикот на природата -----“ бил изработен од страна на ----- и поднесен за финансирање во Програмата за зајакнување на управувањето со заштитени подрачја на Европската Унија, спроведувана од УНДП и Министерството за животна средина и просторно планирање. Проектните активности биле во насока на поддршка на Општина ----- како управител со заштитеното подрачје, да ги оствари законските обврски кон Министерството за животна средина и просторно планирање и поддршка за успешното управување со подрачјето со цел негова заштита.

Во рамки на проектот биле спроведени анализи, обуки, анкети, набавка на опрема, подготовка на прирачници за мониторинг, опремување и ребрендирање на инфо центарот, промотивни материјали во печатена и електронска форма и изработка на нова веб страница за заштитеното подрачје. Целата обезбедена опрема за потребите на заштитеното подрачје била донирана од страна на ----- на Општина ----- како управител со подрачјето.

Проектот бил започнат на 04.5.2018 и завршил на 04.8.2019 година, за што бил склучен договор за грант помеѓу УНДП и ----- кој е доставен во прилог. Согласно овој договор, ----- се обврзал да ги спроведе активностите од предлог проектот согласно проектната документација одобрена од страна на УНДП, редовно да доставува извештаи за спроведените активности и финансиски извештаи за потрошените средства. УНДП се обврзале да обезбеди 3.848.000 денари за реализација на проектот.

За потребите на спроведување на проектот, а со цел успешно воспоставување на системот за управување и мониторинг на предметното заштитено подрачје, ----- и Општина ----- склучиле договор за соработка на 10.04.2018 година со траење до 4 август 2019 година. Во член 4 од Договорот се наведени активностите на кои Општината нсе согласува да ги реализира а како прва активност е да избере кандидати за ренџери и да ги пријави за полагање на испит во Министерството за животна средина и просторно планирање. Активностите на Проектот, кој ----- го поднел во УНДП, биле одобрени од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање и во согласност со законските обврски на управителот со заштитеното подрачје. Самите проектни активности биле развивани заедно со Министерството за животна средина и просторно планирање со цел да помогнат во исполнување на законските обврски на управителот.

Иако Планот за управување кој ја предводувал новата структура за управување со подрачјето е усвоен во септември 2019 година, чуварска служба (ренџерска служба) како и одделение/сектор за заштита на животната средина во рамки на Општината според информации на -----, не се официјално воспоставени. Исто така не е спроведена сертификација на чуварската служба. Се информира дека благодарение на донесениот План за управување и претходно спроведените активности во заштитеното подрачје, на Општината и се достапни и овозможени нови донатори за поддршка на управувањето. Неодамна Општината добила финансиска поддршка од Prespa Ohrid Nature Trust за спроведување на донесениот План за управување, што претставувало позитивен напредок. Со наведната поддршка повторно е актуелизирана потребата за воспоставување на чуварската служба, со намера истото да биде поддржано преку донаторските средства.

Од сето погоре констатирано, ДКСК ја утврди следната фактичка состојба за предметниот случај:

- Предметниот Проект бил започнат на 04.5.2018 и завршил на 04.8.2019 година за што бил склучен договор за грант помеѓу УНДП и Здружението -----, согласно кој, ----- се обврзал да ги спроведе активностите од согласно проектната документација одобрена од страна на УНДП и редовно да доставува извештаи за спроведените активности и финансиски извештаи за потрошените средства.

- Финансиските средства за реализација на Проектот биле обезбедени од УНДП.

- Координатор на Проектот било Здружението -----, а Општина ----- била управител за предметното заштитено подрачје и корисник на резултатите од Проектот.

- Активностите на Проектот, биле одобрени од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање и во согласност со законските обврски на управителот со заштитеното подрачје, а самите проектни активности биле развивани заедно со Министерството за животна средина и просторно планирање со цел да помогнат во исполнување на законските обврски на управителот.

- За реализација на проектот бил изготвен и усвоен План за управување со споменикот на природата ----- 2019-2029 година со кој Општината како управувач, презела обврска да ги реализира предвидените активности во планот, меѓу кои и обврската за управување и раководење

- За спроведување на обврската за обезбедување на потребниот персонал во рамките на предметниот Проект, Општината со договор на дело, во периодот од 01.01.2021 до 31.10.2021 година, ангажирала две лица за извршување на работни задачи во делот на ренџерската служба, на кои договорите им истекле на 31.10.2021 година во согласност со рокот за извршување на работите предвиден во истите. *(ова значи дека предметните наводи за прекинување на договорот за дело на двајца членови на ренџерската (чуварска) служба на предметното заштитено подрачје, не се потврдуваат, туку дека истите биле завршени)*

Активноста во однос на ангажирање на ренџерите не се реализирала во наредниот период па така од 01.11.2021 до 01.04.2022 година Општина ----- не ангажирала ренџери, иако за тоа биле обезбедени дополнителни финансиски средства, преку доделен подготвителен грант ПОНТ во 2021 год, а Општината во моментот т.е. од 01.04.2022 година, со договор на дело ангажирала две нови лица како ренџери за извршување на работните задачи како чувари на

заштитеното подрачје. (ова значи дека по однос на обврската за обезбедување на потребниот персонал во рамките на предметниот Проект, од страна на Општината не е исполнета обврската во целост)

Врз основа на така утврдената фактичка состојба, ДКСК оцени дека нема елементи за натамошно постапување во предметниот случај поради тоа што не се потврдени пријавените наводи и не е констатирана повреда на закон. Воедно, до Општина ----- и Министерството за животна средина и просторно планирање на РСМ, ќе се достави препорака по однос на утврдените состојби и тоа:

I. По однос на утврдените состојби за неисполнување на обврските во целост во рамки на предметниот Проект, до Општината, како управител за предметното заштитено подрачје и корисник на резултатите од Проектот, да се достави препорака по однос на: 1) Исполнување на обврската која Општината ја има преземено согласно усвоениот План за управување со споменикот на природата ----- 2019-2029 година во глава 10, според кој општина ----- како надлежен субјект за управување со ова заштитено подрачје има преземено обврска за воспоставување на соодветна структура за управување со Споменик на природа „-----“ помеѓу кои и обезбедување на чувари на заштитеното подрачје и има обврска да го имплементира планот за управување во целост.; 2) Општина -----, која согласно Законот за прогласување на „-----“ за Споменик на природа е определена да управува со ова заштитено подрачје, да постапи во насока на успешно управување со подрачјето со цел негова заштита и како надлежен субјект за управување со ова заштитено подрачје, да го имплементира планот за управување во целост а согласно член 108 од Законот за заштита на природата (Непосредна заштита на заштитените подрачја) да воспостави/основа/обезбеди чувари на заштитеното подрачје - чуварска служба (ренџерска служба) и одделение/сектор за заштита на животната средина во рамки на Општината, како и да спроведе сертификација на чуварската служба, односно, по назначувањето за чувар на заштитено подрачје лицето да се упати да полага стручен испит согласно со програмата која ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата. I 3) Заради реализирани на точка 2), Општина ----- да направи измена и дополнување на Правилникот за систематизација на работните места во Општината и во истата да предвиди посебно одделение/сектор за заштита на животната средина и чуварска служба (ренџерска служба).

II. До Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, односно до Министерството за животна средина и просторно планирање, да се достави препорака да постапи во рамките на своите законски надлежности и да изрши контрола во Општина ----- по однос на неисполнувањето на погоренаведените обврски и надзор врз спроведувањето на одредбите на Законот за заштита на природата.

Имајќи го предвид сето погоре наведено, ДКСК одлучи како во диспозитивот на оваа Одлука.

Изработил: Ј.Ц.
Одобрил: Б.И.

